

3 ความผิด เจ้าหน้าที่ของรัฐ จุ่ม หาย กรรมาน

เจ้าหน้าที่ของรัฐ คือ บุคคลที่ใช้ อำนาจรัฐ หรือได้รับมอบอำนาจ หรือได้รับการแต่งตั้ง อนุญาต สนับสนุน หรือยอมรับโดยตรง หรือโดยปริยาย ๔

กรรมาน	ทำให้บุคคลสูญหาย	กระทำการโหดร้าย
<p>ทำให้ผู้อื่นเจ็บปวดหรือถูกข่มกรมาน อย่างร้ายแรงต่อร่างกายหรือจิตใจ เพื่อ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ให้ได้ข้อมูลหรือ คำรับสารภาพ จากผู้ถูกกระทำหรือบุคคลที่สาม ข่มขู่หรือขู่เบียด ผู้ถูกกระทำหรือบุคคลที่สาม เลือกปฏิบัติ ไม่ว่ารูปแบบใด ลงโทษผู้ถูกกระทำ เพราะเหตุเกิดจากการกระทำ หรือสงสัยว่ากระทำของผู้นั้น หรือบุคคลที่สาม 	<ul style="list-style-type: none"> ควบคุมตัว ลักพาตัว ปฏิเสธว่าไม่ได้กระทำ หรือ ปกปิดชะตากรรมหรือสถานที่ปรากฏตัวของบุคคลนั้นที่ส่งผลให้ไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย 	<ul style="list-style-type: none"> ลงโทษหรือกระทำโหดร้าย ไร้มนุษยธรรม ย่ำยีศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ <p>ทำให้ผู้อื่นถูกลดทอนคุณค่าหรือละเมิดสิทธิ ขึ้นพื้นฐานความเป็นมนุษย์ หรือเจ็บปวด หรือถูกข่มกรมาน แต่ร่างกายหรือจิตใจ แต่ไม่รวมถึงอันตรายที่เป็นผลปกติ หรือจากการลงโทษที่ชอบด้วยกฎหมาย</p>

Design by CherrySanyakti ขอสงวนลิขสิทธิ์ด้านข้อมูลของหน่วยงานในเอกสารนี้

โทษ!

จำคุก 5 - 15 ปี และปรับ 100,000 - 300,000 บาท

จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

โทษหนักกว่าทั้งหมึง ถ้าผู้ถูกกระทำ...

ผู้ถูกกระทำได้รับอันตรายสาหัส
จำคุก 10 - 25 ปี และปรับ 200,000 - 500,000 บาท

ผู้ถูกกระทำถึงแก่ความตาย
จำคุก 15 - 30 ปี หรือ จำคุกตลอดชีวิต และปรับ 300,000 - 1,000,000 บาท

-18

อายุไม่เกิน 18 ปี

หญิงมีครรภ์

พึ่งตนเองไม่ได้ เพราะอายุ หรือความเจ็บป่วย

พิการทางร่างกาย หรือจิตใจ

กระทำความผิดนอกราชอาณาจักร ต้องรับโทษในราชอาณาจักร ตามมาตรา 10 ประมวลกฎหมายอาญา

ห้ามอ้างพฤติการณ์พิเศษ

ภาวะสงคราม หรือภัยคุกคามที่จะเกิดสงคราม ความไม่มั่นคงทางการเมืองภายในประเทศ หรือสถานการณ์ฉุกเฉินสาธารณะอื่นใด เพื่อให้การกระทำความผิดเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย

ห้ามหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่

จับไล่ ส่งกลับ หรือส่งบุคคลเป็นผู้ร้ายข้ามแดนหากมีเหตุสมควร เชื่อได้ว่า บุคคลนั้นจะไปตกอยู่ในอันตรายที่จะถูกกระทำกรรมาน ถูกกระทำโหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือถูกกระทำให้สูญหาย

สำนักงานกิจการยุติธรรม

@weareoja

พ.ส.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565

แนวปฏิบัติในการจับ

ที่มา : กองคดีอาญา สำนักงานกฎหมายและคดี
Criminal Affairs Division

แนวปฏิบัติในการค้น

การค้นต้องมีหมายศาลก่อนการค้นต้องอ่านและแสดงหมายค้น

โดยมีข้อยกเว้น 6 ประการดังนี้

ที่มา : กองคดีอาญา สำนักงานกฎหมายและคดี
Criminal Affairs Division

สถานที่ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจมีอำนาจค้น แบ่งได้ 2 กรณี

1. ที่สาธารณะสถาน

หมายความว่า สถานที่ต่างๆซึ่งประชาชน
มีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้

หลักการค้น

โดยหลัก : ไม่ต้องมีหมายค้น
แต่ต้องมีเหตุตามที่กฎหมายกำหนด

2. ที่รโหฐาน

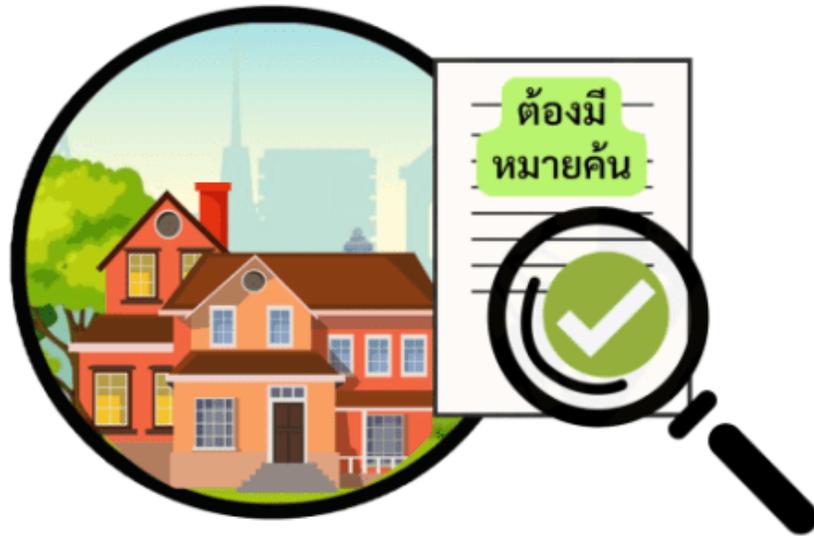
หมายความว่า สถานที่ใดๆซึ่งประชาชน
ไม่มีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้หรือ
ที่ส่วนตัวอันแสดงถึงเจตนาหวงกัน
ของเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่

หลักการค้น

โดยหลัก : ต้องมีหมายค้น
ข้อยกเว้น : กรณีกฎหมายกำหนดให้ค้นโดย
ไม่ต้องมีหมายค้นก็ได้

การค้ำในที่รโหฐาน

และต้องมีหมายค้ำ

การออกหมายค้ำ

ผู้มีอำนาจออกหมายค้ำคือ ศาล
วัตถุประสงค้

- 1) การค้ำเพื่อพบและยึดสิ่งของ
- 2) การค้ำเพื่อช่วยเหลือบุคคล
- 3) การค้ำเพื่อจับกุมผู้มีหมายจับ

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 69

การค้นในสาธารณสถาน

และต้องมีเหตุผลการค้น

บุคคลทั่วไป

1. เหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลนั้นมีสิ่งของในครอบครอง เพื่อจะใช้ในการกระทำความผิด หรือ
2. ได้มาโดยการกระทำความผิด หรือ
3. มีไว้เป็นความผิด (ม.93)

ผู้ถูกจับ

เจ้าพนักงานผู้จับหรือรับตัวผู้ถูกจับไว้ มีอำนาจค้นตัวผู้ต้องหา และยึดสิ่งของต่างๆ ที่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้(ม.85)

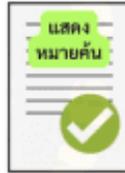
ข้อปฏิบัติในการตรวจค้น ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ตาม ป.วิ.อาญา

เมื่อเจ้าพนักงานตำรวจได้รับทราบข้อมูลไม่ว่าจากการแจ้งเหตุของตัวผู้เสียหายเอง หรือบุคคลอื่น หรือได้ข้อมูลจากการสืบสวนของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องจนได้ความชัดเจนว่า มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นในสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง หากสถานที่ดังกล่าวเป็นที่อยู่อาศัย การที่เจ้าพนักงานตำรวจจะเข้าไปตรวจค้นนั้น จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กล่าวคือ ต้องมีคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจในการค้นค้นคดี เพื่อให้ศาลออกหมายค้น เว้นแต่กรณีเข้าข้อควรเว้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๗๒

เมื่อเจ้าพนักงานตำรวจได้รับหมายค้นจากศาลแล้ว ผู้มีอำนาจเป็นหัวหน้าไปจัดการตามหมายค้น คือ เจ้าพนักงานผู้มีชื่อในหมายค้น หรือผู้รักษาการแทน ซึ่งจะต้องเป็นเจ้าพนักงานตำรวจ ที่มียศเสมอกับ ร้อยตำรวจตรี ขึ้นไปเท่านั้น

1) เจ้าพนักงานตำรวจที่จะทำการตรวจค้นต้องแสดงหมายค้น ต่อผู้ครอบครองสถานที่ เว้นแต่เป็นการมีเหตุฉุกเฉินโดยไม่มีหมายค้น และต้องแสดงตนและตำแหน่ง นอกจากนี้จะต้องแสดงเครื่องแบบ เว้นแต่มีเหตุจำเป็นหรือเป็นเจ้าพนักงานตำรวจที่มีตำแหน่งตั้งแต่ผู้ช่วยการขึ้นไปถึงไม่แก่เครื่องแบบก็ได้ ยศพร้อมยศยศ ชื่อ ตำแหน่ง พร้อมพร้อมแสดงบัตรประจำตัวไว้ที่บ้านหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้นทราบ (มาตรา 97 และคำสั่ง ตร. ที่ 419/2556 ข้อ 2.1.4)

2) ก่อนลงมือตรวจค้นให้เจ้าพนักงานตำรวจที่จะทำหน้าที่ในการตรวจค้น แสดงความบริสุทธิ์ เช่น การแสดงชื่อซึ่งมีอยู่ในตัว หรือให้ตรวจดูเครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ในการตรวจค้น เป็นต้น จนเป็นที่พอใจกับจำนวนหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้นแล้วจึงลงมือตรวจค้นต่อหน้าบ้านหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้น หรือถ้าบุคคลเหล่านั้นไม่ให้ หรือสถานที่นั้นไม่มีโดยผู้ให้ตรวจค้นต่อหน้าบุคคลอื่นอย่างน้อยสองคนที่เจ้าพนักงานตำรวจได้ขอหรือมาเป็นคน (มาตรา 102 และคำสั่ง ตร. ที่ 419/2556 ข้อ 2.4.2)

3) หากเป็นการมีตรวจค้นที่ผู้ร้องสำนึกอาชญาหรือจำเลย ซึ่งถูกควบคุมหรือขังอยู่ให้เข้าต่อหน้าบุคคลนั้น ถ้าบุคคลนั้นไม่พอใจหรือไม่สามารถเจรจาทันที จะต้องผู้ครอบครองสถานที่นั้นได้ทำผู้แทนหรือขยายไม่มี ให้ตรวจค้นต่อหน้าบุคคลในครอบครัวหรือต่อหน้าบุคคลอื่นอย่างน้อยสองคนที่เจ้าพนักงานตำรวจได้ขอหรือมาเป็นคน (มาตรา 94 และคำสั่ง ตร. ที่ 419/2556 ข้อ 2.4.3)

4) ในการตรวจค้นที่อนุญาตให้เจ้าพนักงานตำรวจซึ่งเจ้าของหรือคนที่อยู่ในบ้านหรือผู้รักษาสถานที่ซึ่งจะตรวจค้นยอมให้เข้าไปโดยมิทรงห้าม อีกทั้งให้ทราบผลความเสียหายทุกประการในอันที่จะจัดการตรวจค้นนั้น ถ้าบุคคลดังกล่าวไม่ยอมให้เข้าไป ให้เจ้าพนักงานตำรวจซึ่งจะตรวจค้นเข้าเป็นอันยอมจำนนโดยสมัครใจ เจ้าพนักงานตำรวจมีอำนาจใช้กำลังเข้าไป ในกรณีจำเป็นจะต้องเกิดหรือทำลายประตูบาน ประตูหรือ หน้าต่าง รั้ว หรือสิ่งขัดขวางอย่างอื่น ๆ ได้เท่าใดแล้วแต่ทำให้เสียหายเกินกว่าความจำเป็นไม่ได้ เจ้าพนักงานตำรวจผู้ทำการค้น ต้องพยายามมิให้มีการเสียหายและกระทำความผิดที่จะทำได้นอกจากนี้ ถ้ามีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลซึ่งอยู่ในที่ซึ่งค้นหรือจะถูกค้นนั้น จะขัดขวางมิด้วยการค้นไว้แล้ว เจ้าพนักงานตำรวจผู้ค้นมีอำนาจเอาตัวผู้ค้นควบคุมไว้หรือจับกุมในขณะทำการค้นแม้ที่จำเลย (มาตรา 100 (มาตรา 91, 99, 100 และพร. ที่ 419/2556 ข้อ 2.4.4)

5) ในการตรวจค้นต้องกระทำระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก เว้นแต่เป็นการค้นค้นต่อเนื่อง หรือเป็นการมีเหตุฉุกเฉินอย่างอื่น การค้นค้นโดยอาศัยกฎหมายพิเศษที่อนุญาตให้ค้นได้หรือกรณีค้นค้นด้วยผู้ร้าย ผู้คู่ร้าย เมื่อได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับประธานศาลฎีกาแล้ว เช่นนี้ จึงสามารถค้นในเวลากลางคืนได้ ในการตรวจค้นต้องกระทำด้วยความระมัดระวัง และพยายามหลีกเลี่ยงมิให้เกิดความเสียหาย วันละหนึ่งเหตุจำเลย พื้นที่อาจค้นเพียงได้ (มาตรา 99 และคำสั่ง ตร. ที่ 419/2556 ข้อ 2.4.5)

6) สิ่งของใดที่มีกลิ่นคาว ต้องให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ บุคคลในครอบครัวผู้ถือพา จำเลย ผู้แทน หรือพยาน แล้วแต่กรณี ดูเพื่อให้รับทราบว่าถูกค้น ถ้าบุคคลเหล่านั้นรับรองหรือยินยอมรับรองอย่างใดไม่มีรายละเอียดปรากฏไว้ในบันทึกการตรวจค้น (มาตรา 102 วรรคท้าย และคำสั่ง ตร. ที่ 419/2556 ข้อ 2.4.6)

7) เมื่อเจ้าพนักงานตำรวจตรวจค้นเสร็จสิ้นแล้วต้องบันทึกการตรวจค้น โดยไปปรากฏรายละเอียดแห่งการตรวจค้นและสิ่งของที่ตรวจค้น โดยสิ่งที่ตรวจค้นให้พยานหรือผู้พยานออกให้การไว้ หรือให้ทำเครื่องขยายไว้เป็นสำคัญ (มาตรา 103 วรรคแรก และคำสั่ง ตร. ที่ 419/2556 ข้อ 2.4.7)

8) บันทึกการตรวจค้นนั้นให้สำเนาให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครองสถานที่ บุคคลในครอบครัวผู้ถือพา จำเลย ผู้แทน หรือพยาน แล้วแต่กรณีมีผลแล้ว ให้บุคคลเหล่านั้น ลงลายมือชื่อรับรองไว้หากไม่ยินยอมได้บันทึกออกแล้ว (มาตรา 103 วรรคท้าย และคำสั่ง ตร. ที่ 419/2556 ข้อ 2.4.8)

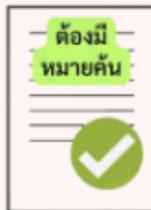

9) รายงานผลการปฏิบัติงาน เจ้าพนักงานตำรวจที่ค้นค้นมีหมายค้น คือ รับส่งบันทึกและบัญชีทรัพย์สินที่ค้นมาในศาลออกหมายโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกิน 15 วันนับแต่วันจัดการตามหมาย (ข้อบังคับประธานศาลฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการออกคำสั่งหรือหมายอาญา ข้อ 23)

คำแนะนำประชาชน

กรณีเมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจนำหมายค้นมาที่บ้าน

เมื่อมีหมายค้นมาที่บ้าน อย่าเพิ่งมือคดกับตำรวจหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพราะถือเป็นการทำตามหน้าที่ หากมั่นใจว่าไม่ได้ทำอะไรผิด และเพื่อแสดงความบริสุทธิ์ใจก็ควรทำตามหน้าที่โดยอำนวยความสะดวกในการตรวจค้น หรือตอบคำถามเพื่อคลายความสงสัยหรือแก้ไขความเข้าใจผิดต่างๆ แต่สิ่งสำคัญที่เจ้าของบ้านควรทำคือ ก่อนที่จะอนุญาตให้เจ้าหน้าที่นำกำลังเข้าตรวจค้น ควรซักถามที่มาที่ไปและขอดูหมายค้นให้เรียบร้อยก่อน รวมทั้งคอยประกบเมื่อเจ้าหน้าที่เข้าค้นบ้านด้วย

1. การค้นต้องอยู่ในช่วงเวลากลางวันและมีตำรวจยศตั้งแต่ชั้นร้อยตำรวจตรีขึ้นไป ควบคุมการค้น(สังเกตดาวจากหัวไหล่/บ่า)
2. ขอดูหมายค้น และตรวจรายละเอียดต่างๆ ในหมายค้น
3. สอบถามชื่อ ตำแหน่ง สังกัดของเจ้าหน้าที่ พร้อมจดรายละเอียด บุคลิกลักษณะเด่น และจำนวนเจ้าหน้าที่ที่เข้าตรวจค้น
4. อย่าปล่อยให้เจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจค้นตามใจชอบ ให้คอยสอดส่องประกบดูแลอย่างใกล้ชิด และตรวจค้นไปที่ละห้อง
5. ถ่ายรูปเจ้าหน้าที่ตำรวจไว้เพื่อเป็นการเป็นเจ้าหน้าที่จริง หรือเป็นหลักฐานว่ามีบุคคลนั้นเข้ามาตรวจค้น หากถ่ายวิดีโอขณะเจ้าหน้าที่เข้าตรวจค้นไว้ได้ก็ยิ่งดี
6. เมื่อการตรวจค้นสิ้นสุด ควรให้เจ้าหน้าที่ลงชื่อในบันทึกการค้นไว้เป็นหลักฐาน
7. หากมีข้าวของเสียหายจากการตรวจค้นโดยเจ้าหน้าที่ สามารถฟ้องทางแพ่งเพื่อเรียกค่าเสียหายได้

การจับ

พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ
หลัก : พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ
จะจับผู้ใดได้ ต้องมีหมายจับ
เว้นแต่ : เป็นกรณีที่ถูกกฎหมายกำหนดให้จับได้
โดยไม่ต้องมีหมายจับ

ราษฎร
หลัก : ราษฎรจะจับผู้อื่นไม่ได้
เว้นแต่ : เป็นกรณีที่กฎหมายให้กระทำได้

การจับกุมของตำรวจ ข้อยกเว้น "ไม่ต้องมีหมายจับ"

